

Spis treści

Wstęp	5
-----------------	---

LATA 1900 – 1918

Wprowadzenie	7
------------------------	---

I BYT

„Ideorealizm”	17
Krytyka naukowych uroszczeń metafizyki	20
Podważanie obiekcji Kanta	21
Metafizyka hipotetyczna	23
Świat doświadczenia a byt transcendentny	26
Niezbędność wiedzy o pierwszej przyczynie	29
Substancjalna wielość jaźni	30
Metafizyka doświadczalna	30
Pojęcie życia i krytyka filozofii bytowej	31
W kręgu teorii przedmiotów	32

II POZNANIE

Poznanie naukowe jako obiektywne ujęcie doświadczenia	35
Umiarkowany agnostycyzm	37
Amplifikacja empiryzmu	37
Szczeble wiedzy. Wiedza pośrednia i bezpośrednia	38
Empiryzm radykalny	39
Monizm epistemologiczny	40
Wielość obrazów świata	43
Prewidyzm	44
Harmonizacja trzech prawd	45
Analiza fundamentem teorii wiedzy	47
Próba przewyższenia niekrytycznego psychologizmu	48
Psychologia a logika	50
Obecność intuicji	51
Poznanie jako ujarzmianie „poza ludzkiego świata”	53
Wielość rzeczywistości	54

III WARTOŚCI

Partycypacja w boskim ładzie	57
Wolność jako afirmacja wyższego porządku	58
Dyskusja nad ideowym kształtem katolicyzmu	59
Pesymizm chrześcijański	60
Światopoglądowe aspekty modernizmu literackiego	62
Fatalizm naturalistyczny	63
Wielkość i nicość jednostki	64
Kreatywizm	65
Agnozja etyczna	66
Bezpośrednie przeżycie jedności świata	68
Wartości pierwotną daną ludzkiego doświadczenia	69
Poszukiwanie logiki wartości	70
Próba stworzenia etyki naukowej	71
Tendencje epoki	72

IV SPOŁECZEŃSTWO

Pozytywne i negatywne składniki utopii	75
Polityka prawa	76
Konflikt rządu z życiem społecznym	78
Egoizm narodowy	79
Gra jednostek z tłumem	81
Teoria cywilizacji	83
Katolicka filozofia społeczna	84
Idea konserwatywna	86
Modyfikacja mesjanizmu narodowego	86
Socjalizm bezpaństwowy	88
System zorganizowanej pracy	89
Źródła socjalizmu niepodległościowego	90
Wariantowość materializmu historycznego	91
Prawo retrospekcji przewrotowej	92
Socjalizm ponadnarodowy	93
Czynnik wolicjonalny w programie socjalistycznym	95

LATA 1918 – 1939

I BYT

W kręgu Twardowskiego: rzeczy, przedmioty, symbole	102
Reizm	104
Przedmioty i całości	106
Program ontologii fenomenologicznej	108
Przeciw metafizyce spekulatywnej	111
„Świat rzeczywisty” a „rzeczywistość”	112
Logiczno-geometryczna struktura bytu	113
Kontynuacja „filozofii absolutnej”	115

Monadyzm biologiczny	116
Kontynuacja metafizyki chrześcijańskiej	118
Program Koła Krakowskiego	120

II

POZNANIE

Program „filozofii naukowej”	122
Realizm radykalny	124
Konwencjonalizm radykalny	125
Koegzystencja filozofii nauki i metafizyki	127
Prawda a język	128
Precyzacja pojęcia „irracjonalizm”	129
O teorię adekwatną	130
Relatywizm racjonalny	132
Epistemologia fenomenologiczna	134
Nie ma uniwersalnej metody naukowej	137
Korelatywizm	138
„Współczynnik humanistyczny” w poznaniu i projekt teorii wiedzy	141
Relatywizm socjologiczny	143
Realizm teoriopoznawczy fizyka	145
Poznanie ukierunkowane na substancje zindywidualizowane	146
Krótki bilans problematyki poznania	147

III

WARTOŚCI

Bezwzględność dobra i niemożliwość powszechnych reguł etycznych	149
Ani afirmacja bezwzględności praw natury, ani sankcji religijnych i metafizycznych	150
Wartości fundamentem świata kultury	152
Potrzeba nowej osobowości	153
Krytyka logicyzmu szkoły lwowsko-warszawskiej. Ograniczenia „filozofii naukowej”	154
Filozofia wartości, wartości perfekcyjne a wartości użyteczne	156
Możliwości ładu aksjologicznego	158
Wymóg chrześcijańskiego perfekcjonizmu	160
Filozofia a światopogląd	161
Warstwy bytowania człowieka	162
Wartości w ramach materializmu i walki klas	163
Liberalizm racjonalizmu krytycznego	165
„Przeżycie metafizyczne” a postępujące społecznienie	166

IV

SPOŁECZEŃSTWO

Diagnoza kryzysu cywilizacji	169
Szerzenie się światopoglądu materialistycznego i presja mas	170
Imperializm rasowy i destrukcyjna siła rewolucyjnej Rosji	172
Teoria państwa i analiza pojęcia demokracji	173
Zmierzch kultury duchowej i „kompleks polski”	175
Katastrofizm i eschatologia chrześcijańska	176
Teoria cywilizacji i apologia świata łacińskiego	178
Państwo narodowe i wolność jaźni	180
Rola katolicyzmu w kulturze i projekt ustroju korporacyjnego	182

Krytyka powierzchownego katolicyzmu i pochwała zasad uniwersalistycznych . . .	184
Mesjanizm narodowy	185
Potępienie „państw totalnych” i obrona nacjonalizmu	187
Uniwersalizm konserwatyzmu	189
Etyczny wymiar liberalizmu gospodarczego	190
Ograniczanie etatyzmu	191
Możliwość racjonalnej gospodarki socjalistycznej	193
Wzrost znaczenia państwa	194
Socjalizm bez przymusu	196
Tożsamość narodowa i mesjanizm proletariacki	197
Lewicowa krytyka totalitaryzmu	199
Proces emancypacji szerokich warstw społecznych	200
Obraz zmitologizowanej świadomości społecznej	202

LATA 1939 – 1950

I BYT

Spór o istnienie świata	207
Trzy rodzaje metafizyki	209
Nowe perspektywy tomizmu	210

II POZNANIE

Rewizja konwencjonalizmu radykalnego	211
Umiarkowany empiryzm	213
Krytyka materializmu dialektycznego	214
Materializm dialektyczny jako jedynie słuszna filozofia	216
W duchu logicznego rygoryzmu scholastyki	218

III WARTOŚCI

Realizm praktyczny wobec materializmu dialektycznego	221
Duch jako twórczy czynnik kultury	222
Meandry humanizmu	223
Cnoty obywatelskie w ustroju demokratycznym	224
Filozoficzny etos lewicy	225
Katolickie dziedzictwo Europy	227
Chrześcijaństwo gwarantem wolności jednostki	229
Poza głównymi nurtami filozofii polskiej	230

IV SPOŁECZEŃSTWO

O nowy kształt demokracji	232
Świadomość kryzysu społeczeństwa	234
Zakończenie	237
Dane o autorach	239
Indeks nazwisk	264

